25.9.2026

MH 1397/2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

MmV@eduskunta.fi

Viite: Maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyyntö, tiistai 29.09.2026 klo 10.00 / HE 84/2026 vp, Hallituksen esitys eduskunnalle vesilain muuttamisesta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vesilain muuttamisesta

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt Metsähallitukselta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi vesilain muuttamisesta (HE 84/2026 vp). Metsähallitus kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Metsähallitus kannattaa yleisesti vesilakiin esitettyjä muutoksia. Muutokset mahdollistaisivat kalakantojen ja vesiekosysteemien tilan parantamisen sekä tukisivat vesienhoidon ympäristötavoitteiden saavuttamista. Lisäksi toimenpiteillä olisi merkittävä vaikutus luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen pysäyttämiseksi. Merkittävänä pidetään ehdotuksessa esitettyjä vesilakiin lisättäviä säännöksiä, joiden perusteella voitaisiin määrätä uusi kalatalousvelvoite, kalatalousmaksu tai niiden yhdistelmä sellaiselle vesivoimalaitokselle, jonka lupaan näitä ei aiemmin ole sisältynyt. Uudistus mahdollistaisi vaelluskalakantojen elinolosuhteita parantavien toimenpiteiden (esim. kalatiet, ohitusuomat, kunnostukset) toteuttamisen myös vanhoilla voimalaitoksilla ja parantaisi vesialueiden omistajien sekä muiden haitankärsijöiden asemaa. Voimalaitosten erilaisten ohitusratkaisujen sisällyttäminen velvoitteisiin parantaisi myös vesienhoitosuunnitelmien toteuttamista huomattavasti paremmin kuin nykyiset kalatalousmaksut ja istutusvelvoitteet. Metsähallitus toteaa myös, että vaikuttavuuden parantamiseksi nollavelvoitelaitoksille asetettavia toimenpiteitä voisi tarkastella osana kansallista ennallistamissuunnitelman toimeenpanoa.

Esityksen mukaan hakemusten tekeminen velvoitteiden asettamiseksi keskitettäisiin selkeästi kalatalousviranomaiselle. Lakimuutos lisäisi siis entisestään kalatalousviranomaisen työmäärää. Resurssien vähäisyys voi suoraan vaikuttaa hankkeiden vireillepanoon ja edistämiseen, jolloin lakimuutoksen tavoitteina olevat saavutettavat hyödyt vaelluskaloille ja vesiekosysteemeille jäävät vähäisiksi tai toteutumatta. Metsähallitus pitää siis erityisen tärkeänä, että lakiuudistuksen

Metsähallitus
PL 80 (Opastinsilta 12 C)
FI-00521 Helsinki, Suomi Finland
Tel. 0206 39 4000
kirjaamo@metsa.fi
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7

yhteydessä varmistetaan tähän kokonaisuuteen liittyvät kalatalousviranomaisen resurssit.

Lisätietoja aiheesta antaa Metsähallituksen erätalouspäällikkö Olli Urpanen, olli.urpanen@metsa.fi

Metsähallitus
PL 80 (Opastinsilta 12 C)
FI-00521 Helsinki, Suomi Finland
Tel. 0206 39 4000
kirjaamo@metsa.fi
www.metsa.fi
Y-tunnus / Business ID: 0116726-7